

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**ДО
Г-ЖА ВЕСЕЛА ЛЕЧЕВА
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
МЛАДЕЖТА И СПОРТА**

Относно: прекратяване на дейността на Националния център за безопасен интернет и закриването на горещата линия

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЛЕЧЕВА,

Бих искала да ангажирам Вашето внимание по повод на огромния и вече реален риск от прекратяването на дейността на Национален център за безопасен интернет (НЦБИ) и на Горещата линия SafeNet, за което ме сезираха десетки граждански организации и родители.

Съвсем накратко ще Ви запозная с дейността на НЦБИ, основан още през 2005 г. от Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, с частичната финансова подкрепа на Европейската комисия и който вече 16 години се занимава с проблемите на децата и младите хора в интернет. От 2008 година партньори на Центъра са Асоциация „Родители“, както и рекламна агенция ДеКони. През май 2006 г. е отворена българската интернет Гореща линия за борба с незаконното и вредно за децата съдържание и поведение в интернет, която има две линии: гореща и консултативна. Горещата линия поема сигналите за тежко насилие, трафик, сексуална експлоатация над деца и младежи, докато консултативната линия поема и консултира случаи на онлайн тормоз, вредно и опасно съдържание. Координират Обществения съвет за безопасен интернет.

На практика това е единствената организация в България, чиито основна дейност е насочена към защита на сигурността и безопасността на децата в интернет, като в този период е разширила своята дейност по отношение на всяко вредно съдържание за децата в мрежата. Сред основните дейности на Центъра, са:

- обработване на сигнали за детска порнография и компютърни посегателства срещу деца и непълнолетни;
- консултиране по телефон и по онлайн канали на деца, непълнолетни, родители и учители при инциденти на деца онлайн;

- разработване и провеждане на различни обучения на деца, млади хора, родители, учители и други професионалисти;

- разработване на различни материали, целящи да повишат информираността на обществото за рисковете за деца при ползване на интернет, социални мрежи и мобилни устройства, както и начините за превенция и търсене на помощ.

Важно е да се отбележи, че НЦБИ е единственият български член на европейската мрежа от 30 центъра за безопасен интернет Insafe, както и на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, която обединява 43 държави. Като членове на тези организации изпълняват програми за развитие на дигитална информационна грамотност, разработват методики и ги въвеждат в училищата, обучават учители, работят с деца.

Центърът за безопасен интернет работи заедно с Главна дирекция борба с организираната престъпност (ГДБОП) и с Интерпол. За 2021 година са обработили и са работили по над 15 000 сигнала, като от тях са отправени към ГДБОП над 1500 сигнала за случаи, които попадат в полето на Наказателния кодекс. Общо от 2005 г. са обработени над 63 000 сигнала за насилие и тормоз за деца онлайн, подадени от деца, родители, работещи с деца, граждани, особено увеличени по време на пандемията – от 9289 през 2019 г. на 17 855 през 2020 г.

Тази изключително важна дейност на НЦБИ се подкрепя частично с финансовата подкрепа на европейските програми „Безопасен интернет“, а от 2014 година от програма „По-добър интернет за децата“.

Проблемът е, че НЦБИ работи изцяло на проектно финансиране, като Европейската комисия осигурява 50% от нужното финансиране, но от комисията са поставила условието, **че е необходимо национално съфинансиране на дейностите.**

За съжаление държавата вече една година не може да намери адекватни механизми, за да може да осигури държавно съфинансиране и по този начин да гарантира на децата и младите хора в България закрила от посегателства в интернет. Отговорно трябва да отбележа, че на практика НЦБИ вече 16 години изпълнява ангажменти на държавата, произтичащи от редица международни актове, към които страната ни се е присъединила, както и от разпоредбите на европейски директиви, с което да защити на практика правото на децата да се възползват безопасно от възможностите на дигиталната епоха. Именно в тази посока са и препоръките на Съвета на Европа към България да финансира дейности, осъществявани от гражданското общество, за превенция на рисковете и защита на децата в дигиталното пространство, за което ме сезираха и от Националната мрежа за децата.

Тревогата ми е свързана с това, че след спирането на дейността на НЦБИ ще постави в риск над 16 000 деца и непълнолетни, жертви на онлайн насилие, тормоз, злоупотреба, трафик и сексуално насилие, които всяка година търсят подкрепа, вече ще бъдат сами в огромното пространство на интернет, в което няма да има приятелска ръка, за да им помогне.

Като омбудсман и независим мониторингов орган за защита на правата на децата намирам това положение със затварянето на НЦБИ за изключително обидно за страната ни в европейски план, рисков за децата и техните родители, с което се нарушават поети ангажменти, следващи международни и европейски актове.

Бих искала да подчертая, че по силата на статут „А“ като Национална институция в защита на правата на човека, в съответствие с Парижките принципи на ООН, към отговорностите ми като омбудсман се добави и конкретното изискване да следя за изпълнението на международните актове, към които страната ни се е присъединила и по-специално да гарантирам, че националното законодателство и националните действия са в синхрон с разпоредбите им.

Изразявам увереност, че като служебен министър на младежта и спорта, който има отговорната задача да изпълнява държавната политика в тази област, ще потърсите възможности за решаване на този проблем със затварянето на НЦБИ. Вярвам, че дори осигуряване на целеви транс на проектен принцип ще бъде решение на първо време, за да не спре дейността на Центъра и да не бъде освободен този чудесен и отговорен екип, граден с години.

Очаквам да бъда информирана за Вашето становище и мерките, които могат да бъдат предприети.

С уважение,

ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ